



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Andrey Borovičkové, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **CHOVSERVIS a.s.**, IČ 46505008
sídlem Zemědělská 897/5, 500 03 Hradec Králové - Slezské Předměstí
zastoupená advokátem JUDr. Ondřejem Moravcem, Ph.D.
sídlem Malé náměstí 124, 500 03 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o zaplacení 183 370 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3. 2. 2022,
č.j. 14 C 49/2021-92

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku o věci samé ohledně částky 98 467 Kč s příslušenstvím **potvrzuje** a dále se **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 84 903 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,25% ročně z této částky od 1. 2. 2021 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 28 636 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Ondřeje Moravce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobu, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení 183 370 Kč s příslušenstvím a žalobkyni uložil povinnost nahradit žalované náklady řízení ve výši 300 Kč. Žalobkyně se domáhala zaplacení uvedené částky z titulu zadostiučinění

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Vrzalová.

za nemajetkovou újmu, jež jí měla vzniknout nesprávným úředním postupem, spočívajícím v nepřiměřeně délce řízení, vedeného u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. [REDAKCE]. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s obranou, že v posuzovaném řízení nedošlo k namítanému nesprávnému úřednímu postupu.

2. Soud I. stupně vyšel z průběhu řízení podle obsahu spisu Okresního soudu v Hradci Králové 5 pod sp. zn. [REDAKCE], popsaného v 5. odstavci 5. rozsudku a skutkově uzavřel, že řízení bylo zahájeno 3. 12. 2010, žalobkyně v něm vystupovala v procesním postavení žalované strany a dne 31. 1. 2011 byla vyzvána k vyjádření. Řízení bylo zastaveno usnesením soudu I. stupně ze dne 21. 3. 2011 ve spojení s rozhodnutím odvolacího soudu ze dne 29. 8. 2011 a na základě dovolání žalobce ze dne 7. 11. 2011, jež obsahovalo chybné jednací číslo, Nejvyšší soud, jemuž byl spis předložen 27. 11. 2014, tato usnesení dne 17. 12. 2014 zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení. Dne 27. 1. 2015 soud I. stupně řízení přerušil, odvolací soud k odvolání žalobce toto rozhodnutí dne 30. 4. 2015 zrušil a věc vrátil soudu I. stupně, který usnesením ze dne 22. 5. 2015 řízení opět přerušil, následně dne 11. 10. 2017 uložil účastníkům povinnost setkání s mediátorem a usnesením ze dne 4. 7. 2018 rozhodl o pokračování v řízení. Zamítavý rozsudek byl vyhlášen dne 16. 10. 2018, odvolací soud ho rozsudkem ze dne 29. 5. 2019 potvrdil a dovolání žalobce bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2020, které nabylo právní moci 11. 3. 2020. Řízení trvalo ve vztahu k žalobkyni 9 let a dva měsíce.
3. Soud I. stupně s odkazem na § 1, § 2, § 5, § 13, § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (náhradový zákon), na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 (stanovisko), uzavřel, že délka posuzovaného řízení, jehož předmětem bylo uspořádání vztahů mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby, byla přiměřená jeho právní a procesní složitosti s opakovaným rozhodováním soudů všech stupňů a byla z významné části způsobena procesní činností účastníků. Vyzdvihl, že na celkové délce řízení se výrazně podílela i žalobkyně tím, že nebrojila proti druhému usnesení o přerušení řízení, které nyní zpochybňuje jako nadbytečné, a dovozoval, že bez tohoto přerušení by se řízení zkrátilo o tři roky. Dovedl, že v činnosti soudů k průtahům nedocházelo, bylo postupováno plynule a koncentrovaně, a předmět řízení měl pro žalobkyni běžný význam. Žalobu s tímto odůvodněním zamítl a podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o. s. ř.) přiznal procesně úspěšné žalované soud I. stupně náhradu nákladů řízení.
4. Proti rozsudku podala žalobkyně včasné odvolání. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR (rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 4761/2009) namítla, že je jí nesprávně přičítáno k tíži nebrojení proti rozhodnutí o přerušení řízení a uvedení nesprávného jednacího čísla na dovolání ze strany žalobce v posuzovaném řízení a dovozovala, že odpovědnost za průtah, vzniklý v důsledku zmíněného pochybení, leží na žalované. Dovozovala dále, že přerušování posuzovaného řízení nebylo potřebné, neboť v něm bylo soudem pokračováno předtím, než bylo v souvisejícím řízení (vedeném u téhož okresního soudu pod sp. zn. [REDAKCE]) věcně rozhodnuto, v čemž spatřovala procesní pochybení soudu. V posuzovaném řízení došlo rovněž k průtahu na počátku řízení v důsledku rozhodnutí soudů obou stupňů o zastavení řízení, které bylo zrušeno dovolacím soudem a věc proto byla po více než 3 letech na samém počátku. S oporou stanoviska žalobkyně dovozovala, že obecně přiměřenou délkou řízení je 24 měsíců, které délka posuzovaného řízení více než čtyřnásobně překročila a již proto nemůže být posouzena jako přiměřená. Konečně žalobkyně tvrdila, že řízení pro ni mělo zvýšený význam, protože jí hrozilo „vyvlastnění“ majetku ve prospěch žalobce, čímž bylo ohroženo její podnikání, neboť řízení se dotýkalo celého areálu, kde má sídlo a komplexně tam poskytuje své služby,

s čímž se soud I. stupně nevypořádal, tudíž je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl, příp. jej zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

5. Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného a z účasti u ústního jednání odvolacího soudu se omluvila bez žádosti o odročení. Odvolací soud proto z podnětu odvolání žalobkyně, z jehož obsahu se podávají odvolací důvody ve smyslu § 205 odst. 2 písm. c), e) a g) o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek v intencích § 212 a 212a v nepřítomnosti žalované v souladu s § 101 odst. 3 ve spojení s § 211 o. s. ř. Podotýká, že měřítkem přezkoumatelnosti rozsudku není okolnost, zda se soud vypořádal se všemi dílčími argumenty účastníka, ale to, zda na základě jeho závěrů může účastník náležitě formulovat odvolací důvody (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 22 Cdo 2770/2015, sp.zn. 22 Cdo 3814/2015, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011) a tento předpoklad rozhodnutí soudu I. stupně splňuje. Po zopakovaném důkazu obsahem spisu Okresního soudu v Hradci Králové sp. zn. [redacted] za použití § 213 odst. 2 o. s. ř. dospěl nicméně odvolací soud k závěru, že odvolání je částečně opodstatněné.
6. Domněnku žalobkyně, že podle stanoviska je přiměřenou délkou řízení doba 24 měsíců, je nutno označit za nepřipadnou a vyplývající z nepochopení úvahy Nejvyššího soudu ČR o krácení peněžního zadostiučinění za první dva roky řízení v části VI. stanoviska. Tato úvaha se váže k výši zadostiučinění a nelze z ní činit závěr, dovozovaný žalobkyní, neboť představa, že by každé soudní řízení, přesahující dvě léta, bylo bez dalšího nepřiměřené, je absurdní. K porušení práva na přiměřenou délku soudního řízení ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a tím i nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věty druhé a třetí náhradového zákona nedochází tehdy, není-li věc projednána v ideální době, ve které by projednána být mohla, ale teprve tehdy, není-li projednána v době odpovídající její složitosti a významu předmětu řízení pro poškozeného, přičemž důvody, proč k tomu došlo, spočívají v postupu orgánu veřejné moci, a to buď zcela nebo v míře významně převažující podíl poškozeného na celkové délce projednávání věci. Za porušení zásady rychlosti řízení ve smyslu nesprávného úředního postupu podle § 13 odst. 1 náhradového zákona je třeba považovat takový postup soudu v řízení, který neodpovídá složitosti, skutkové a právní náročnosti projednávání věci, a kdy délka řízení tkví v příčinách, vycházejících z působení soudu v dané věci zcela nebo v míře významně převažující podíl poškozeného na celkové délce projednávání věci. Při posouzení vzniku odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, spočívajícím v nepřiměřené délce řízení ve smyslu § 13 odst. 1 ve spojení s § 31a odst. 3 náhradového zákona, je na základě ustálené judikatury nutné vycházet z celkové doby řízení a zjistit, zda tato délka byla s ohledem na postup orgánů veřejné moci s přihlédnutím k demonstrativně jmenovaným kritériím v § 31a odst. 3 náhradového zákona v konkrétním případě nepřiměřená (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1328/2009, sp. zn. 30 Cdo 2098/2012, sp. zn. 28 Cdo 3727/2011).
7. Odvolací soud oproti závěru soudu I. stupně zjistil z obsahu spisu posuzovaného řízení procesní pochybení soudu, spočívající v dlouhodobé nečinnosti od podání dovolání žalobcem proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 8. 2011, č. j. [redacted] jímž bylo potvrzeno usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 21. 3. 2011, č. j. [redacted] o zastavení řízení pro překážku litispence (spočívající v probíhajícím řízení pod [redacted] v němž uplatnila žalovaná v opačné procesní pozici proti žalobci M. [redacted] P. [redacted] v postavení žalovaného nárok na odstranění neoprávněné stavby z jejího pozemku). Dovolání, jímž brojil proti usnesení o zastavení řízení pro překážku litispence, podal žalobce dne 7. 11. 2011 ke sp. zn. [redacted] označil v něm i správné číslo jednací

napadeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové a současně poněkud matoucím způsobem uvedl, že podává dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. [REDAKCE]. Ze záhlaví dovolání i z jeho obsahu je níméně nepochybné, proti jakému rozhodnutí směřuje, proto je nutno následnou prodlevu s výzvou k úhradě soudního poplatku (dne 23. 5. 2014) a k vyjádření se k dovolání (dne 9. 7. 2014) přičíst nesprávnému úřednímu postupu soudu, v jehož důsledku byl spis předložen teprve dne 27. 11. 2014 a Nejvyššímu soudu ČR, který pak usnesením ze dne 17. 12. 2014, č. j. 22 Cdo 5032/2014-146 napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení. Dovolání tak bylo pochybením soudu předloženo k rozhodnutí až více než po třech letech od jeho podání, což mělo nepochybně podstatný vliv na celkovou délku posuzovaného řízení přes jeho nepochybnou skutkovou i právní složitost, danou jeho předmětem, týkajícím se problematiky stavby na cizím pozemku ve smyslu § 135c zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (obč. zák.), s podstatnou otázkou charakteru dotyčné stavby.

8. Jiné zásadní vady v postupu soudu I. stupně odvolací soud v rámci posuzovaného řízení neshledal. Především, že náhradové řízení není k posuzovanému řízení přezkumným a úlohou soudu v tomto řízení není přezkoumávat jednotlivé úkony orgánu veřejné moci v posuzovaném řízení z hlediska jejich účelnosti. Postup soudu v posuzovaném řízení je zkoumán zásadně globálně, neboť i jednotlivý neúčelný úkon (stejně jako jednotlivý „průtah“ v řízení ve smyslu nečinnosti orgánu veřejné moci), nemusí ještě nutně vést k závěru o porušení práva žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě. Z hlediska kritéria, spočívajícího v postupu orgánu veřejné moci, je třeba zejména zkoumat, zda jeho postup v řízení odpovídá procesním pravidlům (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 802/2011). V daném případě ani nelze přerušení řízení soudem I. stupně v posuzovaném řízení hodnotit jako neúčelné, neboť v předmětem vedlejšího řízení, vedeného u téhož okresního soudu pod sp.zn. [REDAKCE] bylo odstranění stavby na pozemku, o jehož vlastnictví se vedl spor podle § 135c odst. 2 obč. zák. v posuzovaném řízení. Skutečnost, že se soud I. stupně na základě zjištění, učiněných v rámci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 79/2014 o žalobě Chovservis a.s. proti Krajskému úřadu Královehradeckého kraje ve věci dotyčné stavby (viz též (odůvodnění usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 4. 7. 2018, č. j. [REDAKCE] rozsudek ze dne 16. 10. 2018, č. j. [REDAKCE] a na základě výzvy, dané účastníkům dne 31.3.2017, rozhodl i přes neskončené vedlejší řízení v řízení pokračovat, nemůže proto vést k hodnocení přerušení řízení jako zcela zbytečného úkonu. Soud I. stupně v souvislosti s přerušením řízení případně zmínil i to, že žalobkyně (žalovaná v posuzovaném řízení) proti tomuto postupu nijak nebrojila, pakliže je považovala za neúčelné, čímž by mohla (při existenci tvrzené neúčelnosti, kterou však odvolací soud neshledal) přispět k délce řízení ve smyslu § 31a odst.3 písm. e) náhradového zákona (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 348/2010). Shodně nelze hodnotit jako „průtah“ v řízení závěr soudů obou stupňů o zastavení posuzovaného řízení na jeho počátku pro překážku věci zahájené, jakkoliv korigovaný dovolacím soudem, neboť zrušení rozhodnutí soudu vyšším soudem pro odlišný právní názor není okolností přičitatelnou státu při posuzování přiměřenosti délky řízení (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 1776/2011, sp.zn. 30 Cdo 1916/2010).
9. Odvolací soud dospěl s ohledem na výše popsanou dlouhodobou nečinnost soudu v souvislosti s podaným dovoláním proti procesnímu rozhodnutí na počátku řízení k závěru, že posuzované řízení, trvajícím ve vztahu k žalobkyni 9 let, 1 měsíc a 11 dnů (od doručení žaloby 31.1.2011 do jeho pravomocného skončení 11.3.2020), bylo v důsledku nesprávného úředního postupu ve smyslu § 13 odst. 1 náhradového zákona nepřiměřeně dlouhé. Žalobkyni proto vznikl podle § 31a odst. 1 náhradového zákona nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jejíž odškodnění konstatováním porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě se nejeví

být dostatečnou satisfakcí. Žalobkyně má proto právo na zadostiučinění v penězích, jehož výši odvolací soud určil v souladu s konstantní judikaturou při zohlednění celkové délky řízení 9 let 1 měsíc a 11 dnů a částky 15 000 Kč ročně (poloviny za první dva roky) v základní výši 121 290 Kč (8×15000+1290). Z důvodů výše zmíněné skutkové právní i procesní složitosti posuzovaného řízení tuto základní částku snížil podle § 31a odst. 3 písm. b) náhradového zákona o 30 % na 84 903 Kč a důvod pro další korekci základní částky neshledal. Uvedené pochybení soudu v souvislosti s předložením dovolání je samo o sobě důvodem vzniku nároku žalobkyně podle § 31a odst. 1 a 2 náhradového zákona a proto nemůže současně vést ke zvýšení tohoto zadostiučinění podle § 31a odst. 3 písm. d) náhradového zákona pro postup soudu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 1240/2013). Odvolací soud nesdílí názor žalobkyně o vyšším významu předmětu posuzovaného řízení, jímž se měla cítit ohrožena ve svém podnikání. Předmětem posuzovaného řízení byl pouze jeden pozemek pod budovou jiného vlastníka, nedotýkalo se celého areálu žalobkyně a případné vyhovění žalobnímu nároku nemohlo mít na její podnikatelské aktivity zásadní dopad. Tvrzení o mimořádném významu předmětu řízení pro žalobkyni vyvrací i výše zmíněná okolnost, že žalobkyně nebrojila proti rozhodnutí o přerušení řízení a nijak se nesnažila o urychlení postupu řízení. Větší význam pro žalobkyni měl zjevně předmět souběžně vedeného řízení pod sp. zn. [REDAKCE] v němž se sama domáhala odstranění neoprávněné stavby z jejího pozemku. Význam předmětu posuzovaného řízení pro žalobkyni ve smyslu § 31a odst. 3 písm. e) náhradového zákona proto odvolací soud zhodnotil jako standardní a významné přispění k délce řízení jednáním obstrukčního charakteru na straně žalobkyně v intencích § 31a odst. 3 písm. c) náhradového zákona neshledal.

10. Z popsanych důvodů odvolací soud napadený rozsudek podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. částečně změnil a žalobkyni přiznal 84 903 Kč spolu s úrokem z prodlení podle § 1970 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, od 1. 2. 2021 po uplynutí šesti měsíců od uplatnění nároku u žalované ve smyslu § 15 náhradového zákona ve výši, dané nařízením vlády číslo 351/2013 Sb. kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky. Ve zbývajícím rozsahu ohledně 98 467 Kč s příslušenstvím odvolací soud rozsudek soudu I. stupně podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
11. Žalobkyně má podle § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. právo na plnou náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, neboť výsledek řízení projevující se tím, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch, byť žalobci výrokově nebylo přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2707/2013, 30 Cdo 3223/2013, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013). V souladu s ustálenou soudní judikaturou (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013) činí odměna advokáta v tomto řízení za jeden úkon právní služby podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) 3 100 Kč. Náhrada nákladů žalobkyně sestává z náhrady soudního poplatku ve výši 2000 Kč, náhrady odměny advokáta za pět úkonů (příprava a převzetí zastoupení, žaloba, odvolání, účast na jednání 27. 1. 2022 a jednání odvolacího soudu 13. 10. 2022) po 3 100 Kč s pěti paušálními náhradami jeho výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhrady cestovného advokáta podle § 13 odst. 1 advokátního tarifu za cestu k jednání soudu I. stupně na trase Hradec Králové - Praha a zpět v délce 240 km při základní sazbě náhrady 4,70 Kč, průměrné spotřebě nafty 5,8 l/100 km a její ceně 36,10 Kč/l ve výši 1 630 Kč a při ceně 47,10 Kč/l ve výši 1 784 Kč (za cestu k jednání odvolacího soudu), náhrady za promeškaný čas dvakrát 8 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a)

advokátního tarifu a 21 % náhrady za daň z přidané hodnoty ve výši 4 622 Kč, celkem činí 28 636 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o. s. ř. přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 13. října 2022

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu